

INDUCULT2.0 Koncept „Průmyslové kultury“

Mezinárodní projekt INDUCULT2.0 oživuje kulturního ducha dlouhodobě využívaných průmyslových oblastí ve střední Evropě. Společně s místními subjekty partneri objevují a rozvíjejí pozitivní prvky průmyslových komunit.

Do realizace projektu je zapojeno celkem 10 partnerů z 8 zemí. V České republice realizuje projekt organizace KS MAS Karlovarského kraje. Celý projekt vede německý vedoucí partner – organizace Zemský okres Zwickau.

V kontextu hlavních sociálních a ekonomických změn **došlo v Evropě k transformaci průmyslové společnosti na informační společnost, která je stále více postavena na sofistikovaných službách a kreativním průmyslu.** Tyto sociální a ekonomické změny ovlivňují různá území s různou intenzitou. Zatímco městské aglomerace upřednostňují spíše systém založený na znalostní ekonomice, menší města se mění v periférii, protože často se u nich udržuje zaměření na průmysl a nedokáží (ve srovnání s velkými městy) využít v takovém rozsahu moderní technologie.

InduCult2.0 spojuje regiony s průmyslovou minulostí a přítomností, které se nachází mimo hlavní aglomerace ve střední Evropě. Před nedávnem všechny tyto oblasti prošly hlubokou transformací, která nastala v důsledku automatizace, globalizace a otevření trhu. Bohužel jsou tyto regiony považovány za méně atraktivní z pohledu kulturního rozvoje a doposud nevyužívají plně potenciál konceptu „Průmyslové kultury“ ke svému rozvoji.

Výstupy a výsledky projektu:

- **Průmyslová kultura ve Střední Evropě** – brožura o nadnárodní strategii konceptu průmyslové kultury.
- **Pilotní akce** v zapojených regionech napomohly k pochopení mnoha možných cest, jak kombinovat průmyslovou kulturu a regionální identitu.
- **Akční plán pro zapojené regiony** (souhrn opatření na podporu průmyslové identity v jednotlivých zapojených oblastech).
- **„Industriální karavan“** – kulturně industriální tematicky propojené akce realizované v každém ze zapojených regionů (dny průmyslu v Polsku, festival kovářů v Rakousku, ševců ve Slovinsku, den horníků v České republice, školní workshop v Chorvatsku, den průmyslového dědictví v Německu, Univerzitní workshop v Rakousku, „kreativní ruce“ v Itálii a hornický den v Belgii).

Koncept „Průmyslové kultury“ je inovativní sám o sobě. Prozatím byl tento koncept používán jako synonymum pro průmyslové dědictví. Teprve nedávno došlo k jeho znovu objasnění a bylo určeno, že je postaven nad rámec průmyslového dědictví, protože zahrnuje současné nebo nadcházející kulturní a kreativní zdroje (kreativní průmysl).

I přestože některé aspekty „Průmyslové kultury“ jsou již aplikované, prozatím není k dispozici žádný komplexní obrys konceptu. Strategické a vědecké výstupy InduCultu2.0 budou jako první poskytovat úplný přehled o potenciálu tohoto konceptu. Pilotní akce v rámci projektu poskytnou praktické příklady a budou sloužit jako rámec pro další rozšiřování konceptu „Průmyslové kultury“.

Česká republika	Krajské sdružení MAS Karlovarského kraje, z.s.
Německo	Landkreis Zwickau – vedoucí partner projektu Leibniz Institute for Regional Geography
Rakousko	University of Graz Municipality of Leoben
Belgie	STEBO
Chorvatsko	Sisak-Moslavina County
Polsko	Opolskie Centre for Economy Development
Slovinsko	BSC
Itálie	Padova Chamber of Commerce, Industry, Craft and agriculture

Do realizace mezinárodního projektu INDUCULT2.0 se v České republice zapojilo Krajské sdružení MAS Karlovarského kraje, z.s. Zkušenosti popisuje Miroslav Makovička, předseda sdružení.

Jaká byla Vaše motivace k zapojení se do realizace projektu?

Krajské sdružení MAS Karlovarského kraje je spolek sdružující Místní akční skupiny (MAS) na území Karlovarského a částečně i Ústeckého kraje (konkrétně MAS 21, MAS Sokolovsko a MAS Vladař). **Karlovarský kraj je velice různorodý. Na jedné straně se může chlubit rozvinutým lázeňstvím (lázeňský trojúhelník Mariánské Lázně – Karlovy Vary – Františkovy Lázně), ale kousek od lázeňských měst leží spíše průmyslově zaměřená města jako Sokolov, Chodov, Březová, Nové Sedlo.** Oblast Sokolovska je například typická povrchovou těžbou uhlí. Zatímco lázeňství je v regionu podporované, průmysl sám o sobě je považován spíše za negativum regionu. **Musí být ale průmysl považován za negativní rys regionu? Naše motivace pro vstup do projektu bylo uvědomění, že průmysl je naopak něco, na co bychom mohli a zároveň i měli být hrdí.** Jsme region, kde vznikají ručně vyráběné porcelánové hrnky, saxofony, na které hrají světoví umělci, kvalitní sklenice do domácností, máme dlouhodobou hornickou tradici, ale nezaostáváme ani v potřebném strojírenství, protože vyrábíme např. mazací systémy používané po celém světě ve větrných elektrárnách, jsme také pomocnou rukou automobilek, protože dodáváme komponenty potřebné v interiéru i exteriéru aut. Místní často nemají velké povědomí o tom, co se skrývá za zdmi továren a jaké výrobky se v továrnách vyrábí. **Ve střední Evropě se nachází mnoho oblastí, které se potýkají se špatnou průmyslovou image a řeší podobné výzvy jako náš region.** Příkladem je oblast Zwickau (Německo) odkud pocházel i vedoucí partner projektu. **Od partnerů projektu jsme se mnohé naučili hlavně díky prezentaci příkladů dobré praxe.**

Jaká byla Vaše očekávání a naplnila se?

Očekávali jsme, že budeme moci veřejnosti ukázat přidanou hodnotu průmyslu a to se nám také dle našeho mínění podařilo. Povědomí veřejnosti o průmyslu bylo zvýšeno díky putovní výstavě, kde vystavovalo 10 průmyslových odvětví na třech různých místech. Výstava byla nakonec rozmístěna do měst (vestibulů městských úřadů či základních škol), odkud pocházel vystavovaný průmysl, zde jsou vitríny stále dostupné. Vytvořili jsme také nový produkt s názvem Kulturní září na Sokolovsku, který pomáhá propagovat průmyslovou kulturu pomocí kulturních akcí spojených s průmyslem. Tento produkt je organizován i po ukončení projektu. Věděli jsme, že pokud chceme šířit pozitivní náhled na průmysl, je potřeba se také zaměřit na naši mladou generaci. Žáci základních a středních škol proto navštěvovali průmyslové podniky a muzea. Pomocí workshopu designérů jsme pomohli napojení designérů na průmyslové podniky a otevřeli tak cestu kreativitě v průmyslu. Účast v projektu naplnila veškerá naše očekávání.

Co Vám spolupráce s partnery a realizace mezinárodního projektu přinesla?

Spolupráce s partnery nám otevřela oči. **Zažili jsme mnoho příkladů, jak se mohou průmyslové regiony vypořádat se svou špatnou image a dalšími problémy spojenými s průmyslem (např. ukončení těžby).** Proč zde uvádíme slovo „zažili“? **Viděli jsme například na vlastní oči, jak se belgické město Genk vyrovnalo s ukončením těžby - tím že vytvořilo THOR park, který se nachází v areálu bývalých hlubinných dolů a je přístupný pro výzkum, veřejnost a kulturní akce.** Stáli jsme v nově fungujícím areálu uzavřených dolů a cítili atmosféru, kterou to místo stále zanechává.

© Thun 1794, a. s.

Návrh nového návštěvnického centra

Thun 1794 a.s. je jednou z aktivit projektu spojující designéry, kreativce, s průmyslovými podniky. Díky spolupráci designerů a porcelánky Thun 1794 a.s. vznikl návrh nového návštěvnického centra v Klášterci nad Ohří na téma filmu Holky z porcelánu, které bylo následně vybudováno a dnes je již přístupné veřejnosti.

Jednou z nejzajímavějších aktivit projektu

InduCult2.0 bylo navazování spolupráce mezi školami a průmyslovými podniky. Organizace projektu vyústila například ve spolupráci mezi základní školou v Oloví a firmou Rotas Strojírny spol. s r.o. Spolupráce začala besedou o firmě pro druhý stupeň základní školy, pokračovala pracovním pohovorem na zkoušku a exkurzí. Žáci měli zároveň za úkol zpracovat životopisy a motivační dopisy na předem dané pracovní pozice ve firmě. Ti, kteří byli při pracovním pohovoru neúspěšnější, byli pozváni na celodenní program dílen ve firmě, kde si vyzkoušeli administrativní práce, ale také programování strojů.

Co byste doporučili dalším projektovým partnerům?

Realizace mezinárodních projektů není jednoznačně snadná a je při ní zapotřebí velké pečlivosti. **Základem je dobře naplánovat aktivity, tak aby byly co nejvíce prospěšné pro region, ale i pro partnerství jako celek.** Pokud ovšem máte za zády silného vedoucího partnera, pak se rozhodně není čeho obávat. Vřele doporučujeme účast v mezinárodních projektech, protože nabitě zkušenosti a nově vzniklá přátelství jsou k nezaplacení.